

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/67/2022
Identifikačné číslo spisu:	7120011587
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7120011587.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného T. A., pre pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b), písm. g), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného T. A. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/26/2021, z 3. novembra 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. A. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/46/2020, z 2. decembra 2020 bol podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona zrušený skorší výrok o vine a celý výrok o treste rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/23/2020, z 25. augusta 2020 právoplatného v ten istý deň, ktorým bol obvinený T. A., odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov a zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň obvineného uznal za vinného z pokračujúceho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona a uložil mu podľa § 212 ods. 3, § 41 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona spoločný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov nepodmienečne a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodenú spoločnosť Spoločenstvo vlastníkov bytom a nebytových priestorov, S. č. XX, XX a XX, K. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný sporový proces, a to na tom skutkovom základe ako je uvedený v predmetnom rozhodnutí.

Krajský súd v Košiciach podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 6T/46/2020, z 2. decembra 2020 a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 41 ods. 3 Trestného zákona zrušil skorší výrok o vine rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/23/2020, z 25. augusta 2020, právoplatného v ten istý deň, ktorým bol obvinený T. A. uznaný za

vinného pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona a výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Košice II, sp. zn. 6T/74/2020, z 23. novembra 2020, ktorým bol obvinenému uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne, a pre výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Odvolací súd obvineného uznal za vinného na tom skutkovom základe, že:

1/ v K. na ulici N. C. č. XX v období od dňa 4. mája 2020 v čase od 16:00 hod. do 14:00 hod. dňa 11. mája 2020 po tom čo vnikol cez otvorené vchodové dvere do obytného bloku, trhnutím bez poškodenia otvoril drevené dvere vedúce do spodných spoločných priestorov obytného bloku a následne vnikol do pivničného boxu s označením XX/X za pomoci pákových klieští, ktorými preštil visiaci zámok na dverách vedúcich do predmetného boxu, z ktorého odcudzil crossový bicykel značky Genesis SX 2.9/47, číslo rámu P. f. m. s príslušenstvom, a to Cytech High diódovými svetlami, Hebbie 66I zadným stojanom, Tongus trial chráničom blatníka, čím svojím konaním spôsobil pre poškodeného Q. W.É. škodu vo výške 376,16 €,

2/ v K. na ulici Y. V. č. XX v období od dňa 8. mája 2020 v čase od 11:00 hod. do 08:30 hod. dňa 9. mája 2020 po tom čo za pomoci šrubováka otvoril vchodové dvere, vnikol do obytného bloku a následne v spodných pivničných priestoroch pákovými nožnicami preštil zaistovacie lanko, ktorým bol o zábradlie schodov zabezpečený horský bicykel značky Author Versus, výrobné číslo G., bieločervenej farby s hrubými čiernymi kolesami značky Schwalbe, ktorý následne odcudzil a z miesta odišiel preč, čím svojím konaním spôsobil poškodenému M. K. škodu vo výške 161, 45 €,

3/ v K. na ulici S. č. XX v období od dňa 9. mája 2020 v čase od 08:00 hod. do 07:30 hod. dňa 11. mája 2020 po tom čo za pomoci skrutkovača prekonal uzamykací mechanizmus vchodovej brány obytného bloku, vnikol do obytného bloku následne do kočikárne, po tom čo na kočikárni nachádzajúcej sa vpravo od vchodu pákovými kliešťami nazývanými Herkules preštil kovové oko visiaceho zámku a za pomoci francúzskeho kľúča vylomil cylindrickú vložku zámku dverí kočikárne, odkiaľ odcudzil voľne umiestnený horský bicykel značky Focus Whistler Pro 29“, Magic Blackmate, číslo rámu: M. XXXXXX, čím svojím konaním spôsobil poškodenému T. S. škodu vo výške 487,84 € a poškodenému Spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov S. XX, XX a XX titulom poškodenia dverí kočikárne, visiacej zámky na dverách kočikárne, poškodenia kovania a cylindrickej vložky na dverách kočikárne spôsobil škodu vo výške 81,63 €,

4/ v K. v spoločných priestoroch za zadnými vchodovými dverami na prízemí obytného domu na ul. W. Y. V. X v presne nezistenej dobe od 13:00 hod. dňa 12. mája 2020 do 08.00 hod. dňa 14. mája 2020, po preštilnutí zabezpečovacej zámky odcudzil tam umiestnený dámsky bicykel zn. Verona, výr. č. P. XXXXX, červeno - ružovej farby, čím uvedeným konaním spôsobil pre Ing. R. Š. z K. škodu vo výške 221,31 €, hoci mu dňa 16. januára 2020 bola Obvodným oddelením Policajného zboru Košice - Juh uložená bloková pokuta vo výške 33,- €, evidenčné číslo bloku XXXXXXXXX za spáchanie priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,

čím svojím konaním odcudzením bicyklov a poškodením dverí vrátane ich príslušenstva spôsobil pre poškodených škodu v celkovej výške 1107,08 €, pričom bol dňa 16. januára 2020 Obvodným oddelením Policajného zboru Košice - Juh formou blokovej pokuty nezaplatenej na mieste, číslo pokutového bloku XXXXXXXXX vo výške 33,- €, právoplatným 16. januára 2020 postihnutý za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Uvedeným konaním podľa krajského súdu obvinený spáchal pokračujúci zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g) ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona.

Za to mu krajský súd uložil podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona spoločný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov nepodmienečne. Zároveň podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obvineného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odvolačí súd tiež podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/23/2020, z 25. augusta 2020, ktorým bol obvinenému uložený podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia a výrok o upustení od uloženia súhrnného trestu podľa § 44 Trestného zákona upustené uvedené vo výroku trestného rozkazu Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/57/2020, z 29. septembra 2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku krajský súd poškodenú spoločnosť Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov, S. č. XX, XX a XX, K. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že okresný súd správne postupoval, keď zrušil skorší výrok o vine rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 8T/23/2020, z 25. augusta 2020, avšak nesprávne postupoval, keď zrušil aj predmetný výrok o treste citovaného rozsudku, lebo tento rozsudok už bol zrušený trestným rozkazom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 6T/74/2020, z 23. novembra 2020, ktorým mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody. Za účelom nápravy odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Uložený spoločný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov nepodmienečne na najnižšej hranici trestnej sadzby odvolací súd považoval za dostačujúci, ktorý spĺňa u obvineného účel trestu sledovaný individuálnou i generálnou prevenciou.

Obvinený T. A. podal proti označenému rozsudku krajského súdu v Košiciach dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Menovaný v dovolaní argumentoval k uvedenému dovolaciemu dôvodu v zásade takto (mutatis mutandis):

„Napádam nesprávnosť právneho posúdenia skutku, pretože som toho názoru, že tak súd prvého stupňa ako aj odvolací súd zistený skutkový stav nesprávne kvalifikoval ako pokračujúci zločin krádeže v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona. Na samotnú právnu kvalifikáciu má značný vplyv aj záver súdu ohľadom výšky mne uloženého trestu. K tomu poukazujem najmä na písomné odôvodnenie odvolania z 15. decembra 2020 podaného mojím obhajcom proti rozsudku súdu prvého stupňa, a to predovšetkým na nesprávne aplikované ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona. Nesprávnosť právneho posúdenia vidím v nesprávnej právnej kvalifikácii skutku, nakoľko napadnutým uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanovení § 138 písm. j) Trestného zákona a § 319 Trestného poriadku v môj neprospech. Počas celého konania tak pred súdom prvého stupňa ako aj pred odvolacím súdom som namietal nesprávne právne posúdenie a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia § 138 písm. j) Trestného zákona, a teda že prvostupňový súd ako aj odvolací súd ma uznali za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu krádeže, podľa § 212 ods. 3 písm. b) Trestného zákona za aplikácie osobitného kvalifikačného pojmu uvedeného v ustanovení § 138 písm. j) Trestného zákona, t. j. spáchanie činu na viacerých osobách. Vzhľadom na to, že mojím konaním malo dôjsť k poškodeniu viac ako troch osôb (konkrétne 4 osôb), naplnil som tak podľa súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu definíciu závažnejšieho spôsobu konania, teda trestného činu spáchaného na viacerých osobách.

Mám za to, že zo skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že tohto trestného činu sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu. Rozhodujúcim je teda posúdenie nielen objektu trestného činu, ale aj predmetu útoku, na ktorý páchatel bezprostredne útočí. V prípade trestného činu krádeže je objektom ochrana majetkových práv, pričom predmetom útoku je cudzia vec. Z uvedeného možno podľa môjho názoru jednoznačne vyvodiť, že predmetom útoku nie je osoba, a teda nejde o trestný čin spáchaný na osobe. V

uvedenom prípade nie je potom podľa môjho názoru možné aplikovať osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, t. j. že čin bol páchaný „na viacerých osobách“ (uvedený názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku, sp. zn. 3Tdo/75/2012, z 22. mája 2013).

Zároveň opätovne poukazujem na ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého, cit.: „Ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom“. V zmysle stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 55/2016, z 27. júna 2017, ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4) Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Dôvodom použitia analógie je podmienenosť mimoriadneho zníženia trestu oboma procesnými úpravami na rovnakom princípe, ktorý umožňuje obvinenému (obžalovanému) vzdať sa dokazovania na hlavnom pojednávaní. Kým v prípade dohody o vine a treste môže takto obvinený získať mimoriadne znížený trest už na základe samotnej dohody, ktorú v opačnom prípade nemusí uzavrieť (v prípade neschválenia dohody súdom sa obvinený vracia do štandardného režimu dokazovania viny v súdnom konaní), v prípade vyhlásenia o vine a jeho prijatia súdom nastanú účinky v zmysle § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku. Je potom namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine mal možnosť pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok ako pri schválení dohody o vine a treste. Dokonca, keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého (pre obžalovaného priaznivého) rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je tu ešte dôvodnejšia.

Tak odvolací súd ako aj súd prvého stupňa však aj napriek môjmu vyhláseniu o vine vyššie uvedené ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona odignoroval“.

V závere podaného dovolania obvinený T. A. navrhol, aby dovolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napádaného rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach a súčasne, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil dovolaním napádané rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach ako aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa a aby vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I nasledovne (mutatis mutandis):

„Obvinený vo svojom dovolaní uvádza rovnaké skutočnosti a rovnaký dôvod, pre ktoré podal odvolanie voči rozsudku prvostupňového súdu. Je potrebné uviesť, že obvinený pri vyhlásení o vine spolu s priznaním sa k skutku, priznáva jeho spáchanie v celom rozsahu, bez výhrad, čo v hmotno-právnej rovine znamená, že priznal spáchanie skutku v zmysle jeho ustálenej právnej kvalifikácie, vrátane naplnených kvalifikačných znakov, v tomto prípade ako pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Rozhodnutia súdov, na ktoré poukazuje obvinený T. A. boli v rozhodovacej praxi slovenských súdov prekonané. Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 69/2014, z 9. decembra 2014, platí: „Individuálnym objektom trestného činu krádeže podľa § 212 Trestného zákona je ochrana vlastníckeho vzťahu k určitým veciam, legálnej držby veci a faktickej dispozície s vecou. Predmetom útoku je vec patriaca nositeľovi týchto vzťahov dotknutých protiprávnym zásahom páchatel'a, vo vzťahu ku ktorému sú hmotné predmety útoku cudzou

vecou. Ak je taký čin spáchaný na ujmu viacerých osôb, napr. formou pokračovania v trestnej činnosti, je naplnený znak spáchania činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, teda spáchanie činu na viacerých osobách“.

Osobitný kvalifikačný znak - na viacerých osobách v zmysle § 138 písm. j) Trestného zákona, je možné použiť aj vo vzťahu k trestným činom proti majetku. Zákonodarca neuviedol žiadne obmedzujúce alebo limitujúce interpretačné pravidlo, ktoré by znemožňovalo aplikáciu tohto osobitného kvalifikačného pojmu na majetkové trestné činy. S poukazom na logicko-gramatický výklad a zásadu a contrario dochádza k záveru, že ak by zákonodarca chcel obmedziť aplikovanie osobitných kvalifikačných znakov vo vzťahu k okruhu majetkových trestných činov, bola by táto skutočnosť vyjadrená rovnako, ako to vyjadril pri spáchaní trestného činu so zbraňou v § 138 písm. a) Trestného zákona. V danom prípade je potrebné konštatovať, že obvinený T. A. odcudzil horské bicykle postupne na viacerých miestach, v štyroch rôznych obytných blokoch, a teda je potrebné takéto konanie posudzovať ako závažnejší spôsob konania na viacerých osobách, a to z dôvodu subjektívnej stránky - vedomosti obvineného, že svojím konaním zasahuje do vlastníckych práv štyroch osôb, t. j. viacerých osôb. Trestný zákon umožňuje uložiť za zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere od 3 do 10 rokov.

Využitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona nie je povinnosťou súdu. Zo súdnej praxe je potrebné konštatovať, že nie je možné takýto postup zdôvodňovať len samotným priznaním sa obvineného, ľútosťou nad jeho spáchaním či spoluprácou s orgánmi činnými v trestnom konaní. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno oprieť len o okolnosti prípadu alebo o pomery páchatelia, preto použitie tohto ustanovenia je skôr výnimkou a musí byť v každom prípade veľmi starostlivo odôvodnené. Pomery páchatelia sa týkajú hodnotenia jeho osoby. Ide o okolnosti týkajúce sa napríklad zdravotného stavu páchatelia, zdravotného stavu jeho rodiny, veku a pod. V každom prípade sa však vyžaduje, aby išlo o také výnimočné pomery páchatelia, z ktorých možno usudzovať, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by bol neprímerane prísny a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Na druhej strane za pomery páchatelia nemožno považovať skutočnosti, že sa páchatel k činu priznal, ľutoval ho, či pomáhal ho objasniť. K týmto okolnostiam súd prihliadne pri stanovení druhu trestu a jeho výmery v rámci zákonnej trestnej sadzby“.

Prokurátorka záverom navrhla, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou v časti oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie obvineného T. A. je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že v predmetnej veci nie je naplnený žiaden z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý je obvinený oprávnený uplatňovať.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do jedinečnej vlastnosti súdneho rozhodnutia - jeho právoplatnosti, ktorá spočíva v účinku záväznosti a spravidla aj zásadnej nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia. Dotknutá kvalitatívna vlastnosť súdneho rozhodnutia je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty a predstavuje jeho faktickú „právnú moc“. Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane

dovolacích dôvodov - striktné obmedzené tak, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a vylúčili tak predpoklad, že dovolanie bude chápané ako ďalšie odvolanie.

Platí tiež, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012). Ak teda obvinený určitú ním tvrdenú chybu nesprávne podradí pod konkrétny dovolací dôvod, môže dovolací súd toto pochybenie odstrániť subsumovaním namietaného porušenia zákona pod správny dovolací dôvod.

Obvinený v danej veci uplatňoval dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pričom v jeho rámci napádal tak nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku (výrok o vine) ako aj neaplikovanie ustanovenia § 39 Trestného zákona pri ukladaní trestu.

V danej veci bolo zistené, že obvinený na hlavnom pojednávaní pred vynesením rozsudku súdu prvého stupňa urobil vyhlásenie podľa § 257 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania žalovaného skutku. Súd následne toto vyhlásenie prijal.

V zmysle ustanovenia § 257 ods. 6 Trestného poriadku má vyhlásenie o vine a jeho prijatie súdom ten následok, že je možné výrok o vine napadnúť len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - teda že pri vyhlásení viny a prijatí vyhlásenia pred súdom bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v takomto prípade však prináša so sebou aj tie konzekvencie, a síce v tom smere, že ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Inými slovami, ak obvinený napádal rozhodnutie o vine, je v tomto prípade na podanie dovolania osobou neoprávnenou, pretože tak môže urobiť len minister spravodlivosti na podnet osôb vymedzených v § 369 ods. 1 Trestného poriadku, a to len z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolanie obvineného však zároveň smerovalo i voči výroku o treste v napádaných rozhodnutiach. Obvinený konkrétne namietal neaplikovanie ustanovenia § 39 Trestného zákona (mimoriadne zníženie trestu) pri ukladaní trestu, v čom videl rovnako naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V tejto parciálnej časti je obvinený osobou oprávnenou na podanie dovolania, avšak uviedol nesprávny dovolací dôvod.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok

vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k obvineným uplatnenej námietke neaplikovania mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona najvyšší súd poznamenáva nasledovné: Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom. Naopak, druhý predstavuje špeciálny hmotnoprávny dôvod vzťahujúci sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (R 5/2011).

Najvyšší súd preto dovoláciu námietku obvineného podradil pod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa uvedeného ustanovenia dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálnej možnej povolenej výmery trestu. Za trest, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, je potrebné považovať taký druh trestu, ktorého uloženie Trestný zákon za konkrétny trestný čin vylučuje.

Zároveň však treba upriamiť pozornosť na to, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku ale nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 a nasl. Trestného zákona (pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. Pokiaľ totiž súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu

stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 a nasl. Trestného zákona preto nezakladá žiadny dovolací dôvod (viď R 5/2011).

Ak teda obvinený namietal, že pri ukladaní trestu v jeho prípade súdy neaplikovali ustanovenie § 39 Trestného zákona, a teda neukladali trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, tak tento postup sám osebe nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani žiadny iný dovolací dôvod.

S poukazom na uvedené potom preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.